

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN / POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 19. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szombat, június 15.

ABSZOLUTIZMUS.

Debreczen, jun. 14.

Gyáva, hitvány kort élünk. A magyar középosztály teljesen elaljasodott: mondhatnánk tulzással. Mert hogy retentő állapotok uralkodnak ma, az bizonyos. Pénzért odaadunk szabadságot, alkotmányt, mindent. Csak a nép, a szegény jogfosztott nép áll helyet helyettünk, akik el vagyunk korcsosulva.

Hogy milyen gyorsan aljasodunk, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy nem viharzott fel most a visszahatásnak az az országos orkánja, mely a november tizenegyeladiki csiny elkövetőit megsemmisítette. Pedig az akkori erőszak csupán bátorítalan ölelés volt a mai kégyilkossághoz képest. A sérelem sokkalta nagyobb és a felháborodás mégis szűkebb határok közé szorult. Már-már nyíltan fogadják a gratulációt a hősök, mert napról-napra erősödik a hitük, hogy a merénylet kitűnően sikerült.

Es mire volna jó tagadnunk a valóságot. Bizony hiányzott a pillanatnyi felháborodásból a régi elemi erő, aminthogy a szűzi tiltakozás is csak az első érintkezésre juttatja érvényre a teljes erkölcsi energiát. Minden dolgot csak egyszer nehéz megcsinálni, a nőrontást is, az alkotmányrontást is.

De hiszen éppen ez az elemgyedti energia adja magyarázatát a mi mélyseges aggodalmunknak. A hallgatás és a közöny érvel legriasztóbb módon — nem Tisza István igazsága mellett, hanem azok bátorítására, akik a parlamenti merényletet majd utána fogják csinálni. Mert ha most alkotmányunk tört részein át csupa szent dolgokat szállítottak volna is a törvénykönyvbe, de ugyanezen a részen belophatják majd az abszolutizmusnak minden nemzetrontó akaratát. És ha jön a vész, éppen úgy nem fognak hinni a Tisza István felháborodásának, éppen úgy rohajtják fejbe igyekeznek majd fullasztani az ő aggodalmaikat, amint ma ők az ellenzékkel teszik. A nemzet lelkebe pedig nem lehet majd visszacsempészni azt a közjogi érzéket, melyet most a többség saját érdekében eltompított.

A közjogi erkölcs súlygedtségének

síralmas tünete, hogy Tiszáékra le nem sujtott nyomban a fergeteg. Nem munkapárti diadal ez, de az alkotmánybiztosító közmorál gyengülése.

Ami most történt és történni fog, az becses utbaigazítás Bécs számára, hogy mit lehet merni Magyarországon. Minél könnyebben legyőzik most a jogtalanság formaszerű akadályait, annál csábítóbbá válik az expediens. Ezért kell tiltakozni a veszedelmes példaadás ellen s nem: mert Tisza és Lukács követték el azt. A tettesek egyénisége, jóhiszeműsége vagy csalásága alig jöhet tekintetbe; ők elenyésznek s a példa megmarad.

Még ha igazuk lett volna is, de fölöttük áll a törvény, melynek tekintélyét őriznünk kell és fölöttünk áll az alkotmány, melyet imáink közé kell foglalnunk. Törvény- és alkotmánytisztelet nem lehet egyéni mérlegelés kérdése. Az ellene vétők, még ha szándékuk szerint szoborra volna is méltók, de tetteik után száműzést érdemelnek.

Azt mondják, a formaszerűségek betartásával, törvény- és alkotmány sértés nélkül a parlamentet nem lehetett volna kilóditani a munkátlanság posványából és ha Tisza István nem cselekszik, gonosz, kalandos kísérletek következtek volna. Kristóffy, Cuvaj s más eféle. Ez lehet vagy nem lehet; a feltevéseket szóbeli harccal képtelenség legyűzni. Síralmas dolog azonban, mikor a politikusok azzal a gyenge és szomorú mentséggel igyekeznek magukat elfogadhatókká tenni, hogy csak az ő bűneik vagy az özvíz között van a választás. És szomorú dolog, hogy vállaltak olyan politikát, mely teljes a megaláztatással és mégis csak ilyen választást enged a nemzetnek.

Sokan azonban lelkünkben kételkedünk, hogy csakugyan azon a ponton dölne el a nemzeti lét vagy nemlét kérdése, vajjon a tökéletes leszerelés és megalázás betetőzése el fogadhatónak ismerjük-e el Tisza István törvénytelenégeit: és akkor urak maradjunk; vagy pedig tiltakozunk és követeljük a sérelmek orvoslását: és akkor szolgálk leszünk.

Valóban, csipetnyi dohányt sem érne a magyar alkotmány, ha ennek az volna a feltétele, hogy a nemzet éppen úgy lenyelje a Tisza István erő

szakosságait, valamint ő lenyelte Aufferberget és Stürgkhöt. Ah, a magyar alkotmányt talán mégsem a jógyomor s a nyelési képesség tartotta fenn ezer éven át. Ugy tanultuk, eddig a nemzet erős közjogi érzéke és alkotmánytisztelete voltak a fő védőerőink.

Mondjuk azonban, hogy a történelmi törvény megváltozott és a súlypont a férfiak derekából a nyeldek fölé ment át, mondjuk, hogy ma már az alkotmányt csak az alkotmányos érzés eltompításával és megcsufolásával lehet fenntartani. Mit ér ez a lelkesítő elmélet; mit ér az a törvény, mely az erőszak méhében szü-

letett, ha az ellenzék annak érvényét el nem fogadja s ellene örökösen tiltakozni fog. Mit ér az új házszabály, ha el nem ismerik. Mit használtak a parlament munkaképességének azzal, hogy forgószél helyett orkánt idéztek elő?!

Az ellenzék kiirtani nem lehet, az ellenzék oppozíciójával szemben pedig parlamenti működést ki-rejteni oktalan ábrándozás. Bármi volt tehát a szándék és a feltevés, csak kétféle befejezés lehetséges: — vagy orvosolják a sérelmeket, vagy pedig a parlamentet csukják be és térjenek át a végleges abszolutizmusra. Más választás nincs.

Forradalom előtt.

Debreczen, június 14.

A forradalom előszele-e az, amely most Magyarországon fujdogal? Vagy talán maga a forradalom? Bizonyos, hogy sem nagy, sem kis forradalmak nem törték ki egyszerre azután, hogy felülről megindították azokat.

Csak egyet a sok közül.

Amikor a portugál király felfüggesztette az alkotmányt, az összes jogokat elkoboztatta, egyideig nagy csönd volt. A forradalom a mélységben dult és kavargott. S első kitörése akkor volt, amikor a királyt és a trónörökösét az utcán agyonlőtték.

Végződött pedig Manuel királynak s az egész dinasztianak elkergetésével. A hatalmasok, akik a magason állnak s nem tudják, hogy hatalmi mániájukban hogyan terpeszkedjenek és fészkelődjenek, észre sem veszik, hogy mi történik alatt a nép milliói között. Csak akkor döbbennek meg, amikor a tűzvész már úgy elharapózott, hogy lokalizálni sem lehet többé.

A legfőbb forradalomcsináló és szervező, gróf Tisza István, szintén elvakultan, siketen és bután ott áll az emelvényen és sáros csizmájával belegázol legfőbb és legfőbb kincsünkbe, a törvénybe.

Gázol, gázol és egyre gázol.

Mindennap új rémségeket vet föl szíre; minden óra új meglepetéseket és borzalmakat teremt. A mit ő tesz, az sokkal több, mintha vérben gázolna, mert a törvényeknek láthatatlan vére van s ha azt ontják, a népek lelkének vérére csapolják.

De oly gyorsan, amilyen lélekszakadva követik nyomon egymást Tisza cselekedetei, talán még sohasem következett be a megdöbbentő és mégis természetes reakció sehol. Minden jel arra mutat, hogy a forradalom készen van s majd nem érett a kitörésre. A fővárosban szuronyerdők között jár a lakosság s a rendet és nyugalmat a fegyveres erő állandó demonstrációja tartja egyensúlyba. De a lelkekbe belesöpögtették a forradalom mérgét s az dul is a tömeg vérében.

De milyen rend és nyugalom az, amelyet csak fegyveres erő állandó tüntetése, a kardok és szuronyok villogtatása tart fenn? Bizonyos, hogy a vihar előtt való csönd az, a mely most az országban uralkodik. S bizonyos, hogy a súlygedés oly mélységére érkezünk, melynek nem lehet más vége, csak a forradalom.

S ami az országban szerte történik, az vajjon mi más, mint halk döngése a forradalomnak. Az atmosz-

fére tele van villamossággal és a vidéken nem olyan erős a villámhárító, mint a fővárosban. A törvényhatóságok, élükön Pestmegye, frontot csinált a kormány ellen.

Mindig a vármegyék voltak azok, amelyek a belső ellenség ellen megvédelmezték az országot. Most sem lesz másképpen.

Vannak és lesznek ugyan pecsoviks-törvényhatóságok, amelyek meg hódolnak majd a hatalom garázdálkodásai elöl, de a régi hazafias vármegyék semmi szín alatt sem fognak segédkezet nyújtani a felháborító és égbekiáltó erőszaknak.

S hová vezet ez? Kérdezi-e az elvakult, a törvény véreben gázoló, a garázdálkodásban megtévelyodott Tisza István? Bizonyára úgy tesz majd, mintha a meglepetés rázná meg, amikor majd az elháríthatatlan végzet utóléri, a mikor ugyanis majd bekövetkezik a nagy gyászos reakció, melynek forradalom a neve.

Az orvostudomány szenzációja.

Termékenyítés mesterségesen

Debreczen, jun. 14.

Döderlein dr. titkos tanácsos, a jeles müncheni orvos a minap felolvasást tartott a mesterséges termékenyítésről. Döderlein tanácsos részletesen és általánosságban nyilatkozott a mesterséges termékenyítés problémájáról, valamint annak jelentőségéről, de egy konkrét esetre is kiterjeszkedett, s felolvasásának kétségkívül ez volt a legszenzációsabb részlete.

— Egy huszonnégy éves fiatal aszszony, — mondta Döderlein, — aki hat év óta férjnél, de a leg gondosabb orvosi kezelés ellenére gyermektelen maradt, hozzám fordult tanácsért. A vizsgálat folyamán, amelynél patológikus tünet nem mutatkozott, az aszszony elpanaszolta bánatát, mire én felvettem a mesterséges termékenyítés eszméjét, ha ugyan a férje megvizsgálásánál életképes spermatozoák jelenléte mutatkozik. A páciens nem ellenkezett s miután a vizsgálat kedvező eredménnyel végződött, befecskendezés útján megejtettük a kísérletet. Igen természetes, hogy az asepsis, a bakteriummentesség szabályait szigorúan betartottuk. Az operáció október közepén történt, január végén megállapítottam, hogy a páciens vágya teljesült.

Döderlein ezután kitéjtette az asepsis nagy jelentőségét és felolvasását azzal az óhajással fejezte be, vajha a mesterséges termékenyítés problémájának olyan fontosságot tulajdonítanak, ami a meddőség leküzdése terén feltétlenül megilleti.

Ügetőversenyek Debreczenben.

Debreczen, június 14.

A debreczeni «Urkocsisok Egyesülete» vasárnap, június 16-án tartja meg a tavaszi ügetőversenyét Debreczenben. A nagysikerűnek ígérkező versenyre már eddig is tömegesen érkeztek a nevezések. A nagykörültekintést igénylő versenyeket az egyesület agilis titkára, Loránt József rendezi.

A versenyek három napon keresztül tartanak és mindennap délután 3 órakor kezdődnek.

A részletes programjuk a következő:

Első nap, június 16-án, vasárnap.

1. Aláírási díj. 1300 K. (900, 300, 100 K) Egyesfogatu heatverseny 2—3-ból.
2. Hajdú díj. 1200 K. (800, 300, 100 K) adja a Budapesti Ügetőverseny Egyesület. Kettesfogatu urkocsisverseny.
3. Aláírási díj. Második heat.
4. Távhajtás. 2500 K. (1600, 600, 300 K) adja a m. kir. földmiv. min. ur öngyméltósága. Kettesfogatu urkocsisverseny.
5. Aláírási díj. Harmadik heat.
6. Nyulási díj. 1200 K. (800, 300, 100 K) adja a Budapesti Ügetőverseny Egyesület. Egyfogatu verseny.

Második nap, június 18-án, kedden.

10. Hortobágyi díj. 1500 K. (1000, 350, 150 K) Egyesfogatu heatverseny
11. Csapókeri díj. 1300 K. (900, 300, 100 K) Kettesfogatu urkocsisverseny.
12. Hortobágyi díj. Második heat.
13. Alföldi díj. 2800 K. (2000, 600, 200 K) adja a Budapesti Ügetőverseny Egyesület. Kettesfogatu urkocsisverseny.
14. Hortobágyi díj. Harmadik heat
15. Kondorosi díj. 1500 K. (1000, 350, 150 K) adja a m. kir. földmiv. min. ur öngyméltósága. Kettesfogatu urkocsisverseny.
16. Hortobágyi díj. Negyedik heat.
17. Vásártéri díj. 1200 K. (800, 300, 100 K) adja a Budapesti Ügetőverseny Egyesület. Egyesfogatu verseny.
18. Kettesfogatu bérkocsisverseny. 340 K. (200, 80, 40, 20 K) ebből gr. Lónyay Gábor 40, 100 K a debreczeni bérkocsisegyesület adománya.

Harmadik nap, június 20-án, csütörtökön.

19. Hajdunánási díj. 1300 K. (900, 300, 100 K) Egyesfogatu heatverseny 2—3-ból.
20. Budapesti díj. 1200 K. (800, 300, 100 K) adja a Budapesti Ügetőverseny Egyesület. Kettesfogatu urkocsisverseny.
21. Hajdunánási díj. Második heat

22. Esterházy díj. 2800 K. (2000, 600, 200 K) Négyfogatu urkocsisverseny.

23. Hajdunánási díj. Harmadik heat.

24. Parlagi díj. 1200 K. (800, 300, 100 K) adja a m. kir. földmiv. min. ur öngyméltósága. Egyesfogatu verseny.

25. Hajdunánási díj. Negyedik heat.

26. Sorsolási verseny. 1200 K. (800, 300, 100 K) adja a Budapesti Ügetőverseny Egyesület. Egyesfogatu verseny. (Ezen díj győztes lovát a tulajdonosa 1000 K ellenében a sorsolás részére, nyereményként rendelkezésre bocsájthatja, ha nem, úgy a sorsolás nyereménye 1000 K).

27. Vigaszverseny. 900 K. (500, 300, 100 K) adja a m. kir. földmiv. min. ur öngyméltósága. Oly fogatoknak, melyek jelen meetingben legalább egy urkocsisversenyben indultak, de első díjat a fogat egyik lova sem nyert.

Verseny feltételek.

A versenyek a Budapesti Ügetőverseny Egyesület versenyszabályai határozatai alapján futtatandók le.

Azon lovak, melyek még elővezetve nem lettek, a meeting előtti napon egy bizottság elé vezetendők, mely a bemutatandó okmányok alapján a ló azonosságát állapítja meg. Egyesfogatu versenyek sulkyban, dressben hajtandók.

Kancák és herélték, melyek a nyolcadik és mének, melyek a tizenkettedik életévüket betöltötték, — egyesfogatu versenyből ki vannak zárva.

Az urkocsisversenyekben 10 évesnél idősebb lovak ki vannak zárva.

Az urkocsisversenyek négyülősü, legalább 250 kgr. súlyú hajtókocsiban, golyós tengely kizárva, liberális kocsis kísérettel hajtandók.

A versenyekben való felállítás sorrendjét a nyeremény, vagy győzelemösszegek nagysága állapítja meg; azok, amelyek kevesebbet nyertek, a belső helyre állítatnak.

A versenyintézőség fentartja magának a jogot, ha valamely verseny a propositiók szerint össze nem jönne, ehelyett más versenyt írasson ki.

A nyereményekből 5% az egyleti pénztár javára levonatik.

4000 darab Luszer köpeny érkezett minden színben és faonban — már 10 koronától kezdve RÓZSA LAJOS vezetése alatt álló Divat Aruházba, (Alföldi Takp. palota), mosó Delén pongyolák 9 korona. — Kosztümekek, elegáns kalapok most már leszállított árban.

A kamara

ügyei.

A csütörtöki közgyűlés előtt.

Debreczen, június 14.

A debreceni kereskedelmi- és iparkamara június hó 30-án, csütörtök délután fél négy órakor székháza tanácstermében közgyűlést tart, amelyen sok fontos ügy szerepel.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

Elnöki előterjesztések:

Debreczeni Lajos alelnök legfelsőbb kitüntetése. A székház építkezés ügyeiről. A debreczeni iparművészeti kiállítás. Az ipartestületi jegyzők tanfolyamáról. Honvédség 1913. évi bakkancs szükségletének szállításiáról. Az építő mesterségek gyakorlására alakult vizsgálobizottság szervezetéről. Dr. Julow Viktor s.-fogalmazónak kamarai fogalmazóvá való kinevezéséről. Dr. Radó Rezső és dr. Julow Viktor fogalmazók védjeggyelzési hivatali esküjéről. Jelentés a folyó ügyekről.

Titkári jelentés az ügyforgalomról.

Miniszteri elintézkések a kamara felterjesztéseire.

Vasuti darabárúk biztos csomagolása. Új gyorsvonatok beállítására Budapest—Debreczen között. Kassa—temesvári közvetlen vasuti összeköttetés. A debreczeni Mester-utcai postahivatal felállítására. Debreczeni gyapju-alkúció.

Államsegélyes ügyek.

Ösztöndíjak, munkásjutalmak.

Tanulmányi ösztöndíjak. Iparos önállósulási ösztöndíjak. Lőfkovics-alapítvány. Voigtländer-féle ösztöndíjak. Golberger-féle ösztöndíjak. — Ipari munkások kitüntető jutalmak. Tanonciskolai kitüntető érmek.

Vasut, posta, telefon.

Zárt tehervonatok rendszeresítése az őszi szállítási idény alatt. Ömlesztett gabonaküldemények zsákjainak kezelése. Közvetlen csomagszállító vonatok beállítására Budapest—Debreczen—Szatmár között. Telefon előfizetők névjegyzéke.

A polgári iskola reformja.

Az iparfejlesztési törvény megújítása.

Nyers állati bőrökkel foglalkozó munkások egészségének megóvása.

Törvényhatóságok szabályrendeletei.

Debreczen sz. kir. város bérkocsisabályrendelete. Debreczen sz. kir. város közvägohídi szabályrendelete és több város és község szabályrendelet tervezete.

Vásárok, vámok.

Társkamarák és rokonintézmények megkeresései.

A vasuti személydíjazás reformja. Magyarországi helységnevek használata az osztrák viszonylatban. Általános ipari szakcímár kiadása. A szikvizüvegekre kötelező irtalma.

Kereskedelmi és iparjogi vélemények.

Kérelmek kamarai segély iránt. Indítványok.

Katonák kerestetnek.

**Debreczenben nem
akad pályázó.**

Debreczen, jun. 14.

Kik akarnak katonák lenni? Tesék, pályázzanak! Mert úgy látszik, hogy a debreczeni ifjuság nem nagyon törli magát a katonai szép, fényes, cifrangomoruságos pálya után. Ezt bizonyítja azon körülmény, hogy Debreczen városának a Ludovica Aka démiában levő ingyenes helyére eddig még nem akad pályázó. A városi tanács tehát új pályázatot hirdet, amely szól a következőképen:

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvéd Ludovika akadémiában üresedésben levő, az 1912—1913. tanév kezdetén beföltendő 2 (kettő) városi alapítványi helyre újból pályázat hirdetetik.

Az alapítólevél feltételei szerint pályázhatnak: magyarországi illetőségű magyar állampolgárok, elsősorban a debreczeni illetőségű, 17—20 éves, VIII középiskolát végzett, vagy végzett ifjak.

A kellőleg felszerelt pályázati kérvények 1912. évi július hó 15-ikén délután 5 óráig adandók be a városi tanács iktató hivatalába.

A pályázati hirdetmény a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház, emelet, 19. szám) a hivatalos órák alatt megtekinthető.

A városi tanácstól.

Presbiteri gyűlés a református egyháznál.

Debreczen, junius 14.

A debreczeni református egyház-tanács holnap, szombat délután 3 órákor az egyház tanácstermébe ülést tart, amelynek főbb tárgyai a következők:

Jelentés arról, hogy a folyó évi május 7. napján tartott presbiteri gyűlés jegyzőkönyve és végzése május hó 10. napján hitelesítették. Dicsőfi József lelkész-elnök jelentése Gere Mihályné Kulcsár Juliánna és férje értékes adományáról.

Az elnökség jelentése, a városi muzeumba adott tárgyakról.

A városi tanács ez évi átirata a központi temető ügyében létesítendő bizottságba megbízottak kiküldése iránt.

A városi tanács ez évi határozata a gazd. intézet épületében egy tanteremnek és két szobának tanítói otthonul átengedése tárgyában.

A városi tanács ez évi átirata az onodói tanyai iskola helyéül átadott 1600 négyszögöl föld helyszínrajzá-
nak elfogadási záradékkal ellátása iránt.

Esperes ur megküldte a hajdumegyei kir. tanfelügyelő megkeresését némely elemi iskolahiányának megszüntetése tárgyában.

A bérházépítő bizottság betervejszi a József kir. Műegyetem kísérleti állomásának hivatalos bizonyítványát a Debreczeni Mészhomok kö-Téglagyár készítményeinek megvizsgálásáról és a vizsgálat igen kedvező eredményéről.

A bérházépítető bizottság betervejszi a még ki nem adatott munkákra vonatkozólag Bründt János, Haas és Somogyi, Holitscher Zsigmond és Társa, Stiegler budapesti cégekkel kötött szerződéseket megerősítés végett.

Könyves Tóth Kálmán lelkész. és ispotályi felügyelő jelentése az ispotályban vagy a régi hullaház kijavitása vagy új hullaház építése tárgyában.

Dicsőfi József lelkész-elnök jelentése özv. Dankó Ferenczné adományáról.

A Kálvin-szövetség levele 100 darab népiskolai jutalomkönyv adományáról.

Az ötos bizottság jelentése a választók névjegyzéke ellen beadott fel-
szólamlások elintézéséről.

Véres sztrájk.

Zendülés Palermóban.

Fővárosi tudósítók jelentése.

Budapest, junius 14.

Rómából jelentik: Átok ül Giuseppe Romeo reggioi dúsgazdag nagybirtokos családján. Idestova egy év-tized mult el azóta, hogy Romeo leszurta feleségét és boldogságának megrontóját. Az esküdtsek akkor felmentette a gyilkosság vádjá alól. Legidősebbik fiát szerelmi kalandon ölte meg vetélytársa. Még egy fia és egy leánya maradt. A sok sors-csapás most betetőződött a Romeo-családon. Az öreg nagybirtokos, a ki világgyűlölő lett, megtudta, hogy fia és leánya között bűnös viszony van. Tegnep megölte mind a kettőt és önként jelentkezett a reggioi rendőrfőnökségen. Elvitte végrendeletét is, amelyben vagyonát bűnös fiának özvegyére és három árvájára hagyta.

Preisler Simon épület- és műlakatos Debrecen Rákóczi-u. 38

Készít minden e szak-
mábavágó munkákat.
Pontos kiszolgálás.
Olcsó és szolid árak
mellett. Kert és sir-
kerítések a legegy-
szerűbbtől a legdi-
szesebb kivitelben.

Rémregény az életben.

Budapest, jun. 14.

Fővárosi tudósítók jelentése.

Rómából jelentik: Palermóban tegnap véres utcai harcokra vezetett az általános sztrájk. A közuti vasutak közlekedése megszűnt, az üzletek zárva vannak. Dél előtt több ezer tüntető járta be az utcákat, kik minden kirakatot beverték.

A rendőrség, melyet kövekkel dobáltak, több ízben sortűzet adott és több tüntető súlyosan megsebesült. Délután óriási embertömeg vonult a városháza elé és a képviselőtestület lemondását követelte.

A tömeg annyira izgatott volt, hogy végül valóságos ütközetet vívott a rendőrséggel, melynek kimenetele nagyon véres volt. Két rendőrtisztviselő, 15 csendőr és száznál több tüntető megsebesült. A sebesültek közül néhánynak az állapota életveszélyes. Az izgatottság nem csillapodott, hanem növekszik. A helyzet rendkívül komoly.

A szép papucsos és a felesége.

**Szerelmi vallomásra
gyilkosság.**

Szabadka, jun. 14.

Jesztrebinác István papucsos 1910 augusztus 15-én nőül vette Moholon Szabó Gertrudot. A fiatal asszony az imádásig szerette férjét, a szép papucsos, de mégsem volt boldog vele, mert Jesztrebinác tolyton ivott, kártyázott, rossz hírű leányok közé járt és feleségét legfőbb akkor kereste fel, ha pénzt akart tőle. Ha pedig azt nem kapott, akkor megverte. Szabó Gertrud végre is kénytelen volt elhagyni az urát és visszaköltözött szüleihez Aracsra. Ez év április 16-án azonban újra Moholon temett, mert szerette a férjét és ki akart békülni vele. Odaérve, elsősorban bement Vaszilov Mihályhoz cipőt próbálni. Egyszerre csak betoptant a férje, nem volt részeg, csak éppen hogy meglátszott rajta a borhatása. Az a párbeszéd, mely ekkor köztük letolyt s amelyre pár perc mulva eldőrdültek a gyilkos lövések, lélektani rejtély és egészen új szépségekkel tele. A papucsos édesen, szerelemmel megszólította a feleségét:

— Gyer haza, Gertrud!

Az asszony olyan tekintettel, mely mindent ígér, de semmit sem ad, rá-
nézett:

— Igen, majd veled megyek.

Ebből a papucsos, ha úgy tetszett neki, szerelmi áradozást, vagy ha amugy tetszett neki, metsző gúnyt olvashatott ki. Jesztrebinác rámutatott az asszony jeggyűrűjére és folytatta:

— Ha nem akarsz visszajönni, akkor add vissza a jeggyűrűmet.

— Minek neked a jeggyűrű, mi-
kor én testestől-lelkéstől a tiéd va-
gyok — válaszolta az asszony és te-
kintete szerelmesen tapadt az urára.

— Akkor hát gyere!

Az asszony, úgy látszik, még ké-
retni akarta magát, mert azt felelte:
— Várj, még meggondolom ma-
gamat.

Jesztrebinác ezt visszautasításnak
vehette, mert hirtelen revolvert rán-
tott s meglőtte a feleségét. Majd
pedig önmagára sütötte a fegyvert.
A feleség meghalt, a férj felgyógyult
és büneért ma felelt a szabadkai tör-
vénszék esküdtbírósa előtt. A bi-
zonyítás lefolytatása után az esküd-
tek szándékos emberölésben mondot-
ták ki bűnösnek, mire a törvénszék
11 évi fegyházra ítélte. A vádlott és
védője semmiségi panaszt jelentett
be az ítélet ellen.

Nem kell

a családi pótlék

Hazafias tisztviselői kar.

Debreczen, junius 14.

A törvénytelen kormány munka-
párti értekezletén azt is elhatározta,
hogy az állami tisztviselőknek csa-
ládi pótlékot ad. Az volt a cél,
hogy leplezze a kormány sorozatos
gazságait s a törvénytelenek mi-
att elkeseredett magyar állami tiszt-
viselői karnak a családi pótlék szia-
jazatával leküsse a kezét, a családi
pótlék mézes madzagával az esetleg
megejtendő választásoknál a munka-
párti urnákhoz vezesse az állami
tisztviselőket...

Keresztül gázolva házszabályon.
törvényen, az ellenzéknek a parla-
mentből való kizárásával a többi ál-
törvényjavaslatok között szerepel te-
hát a családi pótlékről szóló tör-
vényjavaslat is, melynek egyenes
célja az állami tisztviselők lekenye-
rezése.

Am hogy az állami tisztviselői kar
átlát a szítán s tisztában van az-
zal, hogy a munkapárt törvénytelen
határozása a családi pótlék ügyé-
ben is semmis, bizonyítja a dési ál-
lami tisztviselői karnak a nyilatko-
zata, mely így szól:

— Alkotmányunk csorbi-
talan fentartása érdeké-
ben, — s annak kötelesség-
szerű megőrizhetése vé-
gett a «**családi pótlékot**» — **nem
fogadjuk el.**

A dési állami tisztviselők.

Ime tehát azoknak a szegény, nyo-
morultul dotált tisztviselői karnak
nem kell a Tisza—Lukács-féle csa-
ládi pótlék, mely a törvénytelen-
gek erőszakából jött létre s ezért
olyan adomány akar lenni, mint a
rablóké, melyek bitang jóságokkal
ajándékoznak meg egyes cinkos-tár-
sakat.

Magyarország állami tisztviselői
kara példát vehet a dési állami tiszt-
viselőktől, s bár tudjuk, hogy kü-
lönösen Magyarország állami tisztvi-
selői kara rá van szorulva az anyagi
segítségre, azt a segítséget nem
kaphatja az olyan családi pótlék
alakjában, melyet a törvényes par-
lament határozata nélkül az állam-
kasszából önként, zsarnoki önjön-
géssel vett ki Tisza és Lukács.

HIREK.

A köpenicki kapitány.

Maga az eset halhatatlan marad, Köpenick nevét sohasem fogja elfelejteni az utókor. És még sok nemzedék fog mulatni az ötletes suszteren, aki háromcsillagos egyenruhát rántva magára, katonai segédlellet fosztotta ki a német városka pénztárát. Köpenick neve megmarad szálólógének, a szegény köpenicki kapitányról azonban hamarosan el fogják felejteni, hogy Voigt mesternek hívták. Szomorú távirat jelent Londonból, hogy a hírhedt köpenicki hős meghalt. Nyomorultul, szegényen pusztult el, kórházi ágyon, ahonnan ingyen temető koldusoknak való sírgödörbe került.

Szánalmas, nyomorult vég, egy cseppet sem méltó olyan emberhez, akinek a hirtelenséggel bejárta az egész világot és akinek a csinyje hét országban nevetette meg az embereket. Milyen más idők voltak még azok, amikor Németországban olyan népszerű és rokonszenves volt a Voigt mester személye, hogy addig, amíg a börtönben töltötte a büntetését, nemzeti gyűjtést rendeztek a tisztelőire. És milyen más idők voltak azok, amikor kijött a börtönből a versengő impresszáriók egymás kezéből kapkodták ki, vitték körutazni, mutogatni, drága belépő díjak mellett és ő, mintha nem kisebb jelentőségű dologról lett volna szó, mint az északi sark felfedezéséről, újra és újra elmesélte, hogy hogyan vette be és csufolta meg Köpenicket? Az éfajta dicsőség azonban nagyon kérés-életű; attól kezdve, hogy Köpenick fogalom lett, megszűnt szenzáció lenni. Voigt mester személyesen egyre kevésbé érdekelte az embereket. — drága impresszáriók után jöttek a garasos panoptikumok, végül már ezek sem jöttek, Voigt mesternek magának kellett utána járni, kunyorálni, hogy helyet adjanak neki a szakállas asszony, háromlábú gyermek, gammibőrű ember és egyéb más világcsoda mellett. Így történt a zülkönyörületből adott koldus sírhelyig, és egészen a londoni kórházig, a Szegény Voigt mester!

— **A Kálvineumért.** Junius hó 16-án Szeghalom közönsége hoz áldozatot a Kálvineumra. A Kálvineum javára rendezendő ünnepségre Baltazar dr. püspök, Dávidházy János esperes és Kiss Ferenc kerületi főjegyző is részt vesznek. A hőmezővásárhelyi nagy napok 5000 koronát hoztak a Kálvineum javára.

— **Adókövetés.** Debreczen város adóügyosztálya a következőket közli az adózó polgárokkal: Az 1912. évi I. II. osztályú kereseti adó követési lajstromok elkészülvén, azokat az 1883. évi XLIV. t.-c. 16. §-a értelmében junius hó 14-ik napjától junius hó 21-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közzemlére tették ki. Mivel az adózó közönséget oly felhívással értesíti a városi adóhivatal, hogy ezen lajstromokat említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekintsek meg és ha a követés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásukat a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel e tárgyban később beérkező panaszokat figyelembe nem veszik.

— **A jogi alapvizsgák.** A kollokviumok befejeződésével a jogakadémian az alapvizsgálatok kezdődnek meg. Az első alapvizsgálatot junius 19—22-ig, a másodikat junius 25-től 30-ig tartják.

— **Dráma az Oceanon** címmel egy könnyű modorban tartott fantasztikus zongoraabrándot irt a jó nevű zeneszerző, Hetényi Heidelberg Albert a borzalmas «Titanic» katasztrófa emlékére. A jellemzőleg, találatlan aláfestett zenében betétképpen van beillesztve az a Fejes István reform. püspök megható verseire irt hirneves chorál: «Közelebb hozzád Istenem, közelebb, közelebb», melyet a süllyedő hajó hősiesség magatartású zenekara az utolsó percekig játszott. A díszes címlapú zenemű ára 2 korona és Klökner Ede budapesti zeneműkiadó kiadványa.

— **Remanensek.** A nyári hónapokra remanens diákokul Babus Gyula, V. Kovács Lajos, Bagoly Bertalan, Nemes Imre, Tiba András, és Nagy Sándor thelogusok maradnak benn a kollégiumban.

— **Halál a kutban.** Spollarics József babocsai lakos kutyavállalkozót ma reggel Zakányban végzetes szerencsétlenség érte. Spollarics leereszkedett egy 18 méteres mély kutba, ahonnan holtan húzták ki. A vizsgálat megállapította, hogy a kutban gázok fejlődtek és ezek öltek meg Spollaricsot.

— **Dr. Popper Alajos arcképe.** Dr. Popper Alajos, városunk nemrégiben elhunyt kiváló polgára, agilis főorvosa volt a debreczeni izraelita szent egyletnek. Emlékére az egyesület megtestiette az elhunyt arcképét. A leleplezési ünnepélyre a következő meghívót bocsátotta ki az elnökség: A debreczeni izr. szent-egylet volt érdemű főorvosa, néhai dr. Popper Alajos ur arcképének leleplezése céljából 1912. évi junius hó 16-án, vasárnap délelőtt fél 12 órakor József kir. herceg-utca 26. sz. alatti tanács-termében ünnepélyt rendez. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Megnyitó beszéd. Mondja Stern József elnök; 2. ünnepi beszéd, tartja: Krausz Vilmos főrabbi; 3. Emlékbeszéd. Tartja dr. Szántó Sámuel.

— **Egy jól szervezett női zenekar** játszik esténként a Magyar Királyi-kávéházban Bumann (Biro) Irén gondnokművész nő közreműködésével, s Miskolczy Sándor karmester vezetésével.

— **Sikkasztó ügyvéd.** Nagy felűnést kelt Bécsben egy ismert ügyvédnek, dr. Faber Károlynak eltűnése. Faber nem annyira ügyvéd, mint inkább pénzügyi dolgokkal foglalkozott és sokféle ipari tranzakcióban vett részt. Legutóbb egy horvátországi vasmű finanszírozásánál volt erősen érdekelve, és ennél nagyobb összegeket vesztett. Kiderült azonban, hogy nemcsak a saját pénzét vesztette el, hanem klienseit is. Ezek közül néhányan feljelentést tettek az ügyvéd ellen és ekkor kiűnt, hogy az ügyvéd már hetek óta nincs Bécsben. Az ügyvédi kamarára megfosztotta az ügyvédi gyakorlatától, az ügyészség pedig körözlevelet adott ki ellene.

— **Harcászati lögyakorlat.** A cs. és kir. 61. gyalogezred 2. zászlóalja 1. évi junius hó 19-én reggeli 7 órától déli 12 óráig a Sárkut tanyán melletti harcserű lőtéren éles golyóval céllovészetet tart. Mikor is ott egy a gyalog-, mint a járművel való közlekedés életveszélyes és hatóságilag tiltva van.

— **Megtiltott roulettjáték.** Az aradi katolikus körben hónapok óta roulett-játék folyt a választmány engedélyével. E miatt Szathmáry Gyula nyugalmazott alispán, a kör világi elnöke lemondott tisztéről. Lakatos Ottó minorita rendfőnök, a kör egyházi elnöke, most érkezett haza hivatalos körutjáról és értesült a dolgokról. Lakatos azonnal intézkedett, hogy a roulettgépet a szolgálta elzárja, jöllehet a tagok erősen tiltakoztak ellene.

— **A cápák és a Titanic.** A Newyork és Anglia között közlekedő gőzösök jelentik, hogy azon a környéken, ahol a Titanic elsüllyedt, rendkívül sok cápával találkozottak. Ugy látszik, hogy a vízbe fulladt emberek holtteste vonzza oda ezeket az állatokat.

BUDAPESTI GABONA TŐZSDE.

(ötven kilogrammonként.)

Budapest, jun. 13.

Buza májusra	11.20
Buza októberre	9.49
Rozs áprilásra	8.80
Rozs októberre	8.86
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	9.11

Főiskolai tanulók Párisban

A francia Nemzeti Szövetség felhívása

Debreczen, junius 14.

Érdekes meghívást kapott most a debreczeni főiskola. A francia Nemzeti Szövetség az idei iskolai szünet alatt, a július elsejétől 31-éig és az agasztus elsejétől szintén 31-éig terjedő időközben két szüneti tanfolyamot rendez Párisban. Mind a két tanfolyamon a francia tudományos világ kitűnőségei, írók és politikusok tartanak előadásokat a francia nemzeti történelemből, irodalomból, bölcsészeti és társadalmi kérdésekről. Az előadók között többen vannak a francia akadémia tagjai közül is.

A francia Nemzeti Szövetség e tanfolyamokon való részvételre megleghangu átiratban hívta meg a debreczeni főiskola hallgatóit is. Meghívást kaptak természetesen az összes magyar egyetemek és főiskolák. A kultuszminiszter támogatásával az idén több főiskolai hallgató fog kiutazni a francia fővárosba, hogy a tanfolyamokon tanulmányokat végezzenek.

Elfüstölt

milliók.

A dohányjövédéki központ jelentése

Debreczen, jun. 14.

A magyar királyi dohányjövédéki központi igazgatóság most kiadott évi jelentése szerint 1910 január hó 1-től 1911. év december hó végéig az általános forgalomban lévő gyártmányokból 139.567.452 korona 15 fillér, a belsődi különlegességi gyártmányokból 13 millió 858.091 korona 42 fillér, a külföldi különlegességi gyártmányokból 3.286.925 korona 25 fillér, összesen 156.662.308 korona 82 fillér folyt be, amely összeg a múlt év hasonló időszakában bevett összeggel szemben 11,912.231 kor. 42 fillér többletet, azaz 7.6 százaléknyi emelkedést mutat.

A részletes évi jelentés szerint burnótból 26.656 kilogramm fogyott a múlt évi 29.081 kilogrammal szemben, pipadohányokból 611.794.619 kilogramm, míg a múlt évben csak 591.019.184 kilogramm, a szivarfajtából 555.696.298 darab a múlt évi 583.649.086 darabmal szemben. Ebből fogyott regalitás 4 millió 165.000, trabukos 28.750.600, britanica 18 ezer 659.500, milares 21.440.000, operas 3.415.000, cuba-portorico 82 ezer 836.700, rosita 7.498.900, portorico 101 millió 663.896, rövid-magyar 27 ezer 149.887, delicias 1.300.995, vevey longa 1.373.850. A milares és regalitás kivételével ezeknek a szivarfajtáknak a fogyasztása pár százaléknyi csökkenést mutat.

A belsődi különlegességi gyártmányú szivarokból, mint a senaritas, koronas, regalia-favorita, operas és trabukos-especial, regalia-média, damas, havanna virginia stb. 18.633.391 darab fogyott el a múlt évi 20 millió 972.579 darabmal szemben. Az általános forgalomban lévő szivarokból az 1911-ik évben összesen 2.295.912.652 darab volt a fogyasztás, 51.751.462 darabmal kevesebb, mint az előző évben. Még pedig fogyott nilus 1.316.040, stambul 5 millió 669.250, sultán 14.900.035, király 59.405.490, hunnia 4.336.525, memphis 17.953.040, hölgy 775.530.562, hercegovina 70.974.900, sport 95 millió 448.400, duna 22.938.580, jenidge 5.933.800, dráma 135.138.600, virginia 132.551.000, magyar 306 millió 450.700.

Szembeállítva a király, duna és magyar cigaretták fogyasztásának emelkedése. A duna cigarettából 201.9 százalékkal, a királyból 147 százalékkal és a magyarból 64.6 százalékkal több fogyott el, mint az előző évben. A belsődi különlegességi szivarokból összesen 95.061.275 darab került eladásra, 22.369.430 darabmal kevesebb, mint az előző esztendőben. A princessas, la fleur egyiptomi ibis kivételével a többi külföldi cigarettá kelendőbb volt.

Gyógyszerészyakornokul
6-8 gym. osztályt végzett tanulókat kedvező feltételek mellett fogad Bereczk Péter gyógyszerész Hódmezővásárhelyen.

Pénzüntézetek országos kongresszusa

Debreczeni pénzüntézetek kiküldöttjei Budapesten.

Debreczen, jun. 14.

Vasárnap tartják meg a magyarországi pénzüntézetek országos kongresszusát Budapesten. A kongresszuson több debreczeni előkező pénzüntézet is képviselteti magát.

A kongresszuson a pénzügyi viszonyok legfontosabb kérdései fognak szóba kerülni. Óriási fontossága van ennek a határozati javaslatnak, amely fölött most fog határozni a kongresszus és amely a pénzüntézetek országos kamarájának a felállítását sürgeti a következőkben:

Az országos pénzüntézetek Budapestén, 1912. június hó 16-án tartott országos kongresszusa úgy az egyesekre, mint az ország egész közgazdasági szervezetére nézve komoly veszedelmek tartja hazai jogrendszerünknek azt a hiányát, hogy a jelenleg érvényben levő törvényeink a pénzüntézetek alapításának semmiféle korlátot nem szabnak és hogy a pénzüntézetek szakszerű ellenőrzése iránt hatályos rendelkezéseket nem tartalmaznak.

Ennek a pénzüntézetek szemponyját a leggyakoribb körülmények elhárítása céljából a kongresszus szükségesnek tartja, hogy a magyar szentkorona területén működő összes pénzüntézetek törvényes szervezettel bíró autonóm köztestületben egyetemes képviselést nyerjenek. Ennek az autonóm testületnek, a Magyar pénzüntézetek országos kamarájának törvényes hatáskörében az volna egyrészt a feladata, hogy új pénzüntézetek alapításának kérdésében véleményt nyilvánítson, másrészt pedig, hogy megfelelő szakkezetek útján a pénzüntézetek felett szakszerű ellenőrzést gyakoroljon. Határozati javaslatot fog ezenkívül Hantos Elemér dr. orsz. képviselő is előterjeszteni a pénzüntézetek adózás tárgyában.

Kereskedelmi kamarák nemzetközi értekezlete.

Fővárosi tudósítónk jelentése.

Budapest, június 14.

A kereskedelmi kamarák nemzetközi kongresszusának állandó bizottsága június 28-án Brüsszelben ülést tart, melyen az 1912. szeptember 24-28-án Bosztonban tartandó ötödik nemzetközi kongresszus amerikai programbizottsága fogja jelentését előterjeszteni. A programmba a többi között a következő kérdések megvitatása van felvéve: 1. Állandó nemzetközi bíróság felállítása. 2. A csekkjog egységesítése. 3. A nemzetközi posta reformja. 4. Egy nemzetközi kereskedelem-statisztikai iroda felállítása. 5. Nemzetközi hajózási egyesület programjának előkészítése. 6. A kiállítási intézmény nemzetközi szabályozása. 7. Nemzetközi megegyezés

a jegykibocsátási bankok között. 8. Kiküszöbölése azoknak a rendszabályoknak, melyek bizonyos kereskedők részére vallásuk miatt hátrányosak. 9. A mezőgazdasági statisztika egységesítése. 10. Nemzetközi megegyezés arra nézve, vajjon a hajóknak háboru esetén a tengeren való lefoglalása fölötti döntés a hajótulajdonos lakóhelyének törvényei szerint, vagy annak az államnak törvényei szerint történjék, amelynek kötelekébe a hajótulajdonos tartozik. 11. Nemzetközi konferencia a megélhetés költségeinek kérdése tárgyában.

A bosztoni kongresszus iránt magyarországi kereskedelmi körökben is igen élénk az érdeklődés.

Kovács Gyula állapota életveszélyes.

Vizsgálati fogságban marad.

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

Budapest, június 14.

Kovács Gyula az éjszakát nyugtalanul töltötte. Nehéz fájdalmak kínozták minduntalan. Ma reggel Ajtay Sándor dr. professor megvizsgálta és kijelentette, hogy Kovács állapota még mindig életveszélyes, ezért a rabkórházba való szállítása meg nem engedhető.

A vádtañacs ma délután 1 órakor foglalkozott a Kovács Gyula szabadlábra való helyezésének az ügyével és úgy határozott, hogy Kovács továbbra is előzetes letartóztatásban marad.

A védők a határozat ellen a kir. tábla vádtañacsához felebeztek.

Aki 120

váltót hamisított.

Szeged, jun. 14.

A szegedi ügyészség fogházának mintegy két hónap óta érdekes lakója van. Kráhl Mór királyhalmi kereskedő ez, aki nem kevesebb, mint 120 hamis váltó miatt került börtönbe. A hitelezők tettek ellene feljelentést a tavasszal. Kráhl szegedi és szabadkai bankoknál pénzt vett fel ezek kárára, majd megszökött, de a határrendőrség elfogta, mikor éppen Amerikába akart szökni. A vizsgálóbíró most készült el a pör anyagával, vád iratot azonban még nem adhatott ki az ügyészség, mert a vizsgálatnak elébe vág maga a letartóztatott ember, aki örültséget szimulál.

Tegnap délben kihallgatásra jelentkezett a vizsgálóbírónál, aki azonban felfüggesztette a kihallgatást, mert Kráhl olyan zavaros feleleteket adott, amelyekből agyának meghibbanására lehetett következtetni. A vizsgálóbíró ezért elrendelte elmeállapotának megvizsgálását.

A főrendiház

holnapi ülése előtt.

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

Budapest, június 14.

A főrendiház holnapi ülése előtt óriási nagy az érdeklődés. Csáky Albin elnök ma benn volt a főrendiházban és előkészítette a holnapi ülést.

Féltizkor Lukács László miniszterelnök, tíz órakor Tisza István ke-resték fel a Házban.

A főrendiházi ellenzék vezetői Dessöfy Aurél és báró Kemény Kálmán hosszasan tanácskoztak az ellenzéki főrendek holnapi állásfoglalásának az ügyében.

Délben tizenkettőkor felkeresték a Bristol szállóban Csáky Albint, akivel hosszú ideig tárgyaltak.

Minden jel arra mutat, hogy me-leg napja lesz holnap a főrendiháznak és a jogtíró kormány ellen a főrendek teljes erejükből fognak tiltakozni.

12 órás

beszéd a Reichsrathban

Obstruáló rutének

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

Budapest, június 14.

A Reichsrath véderő bizottságában Basczynsky képviselő tegnap éjjel fél 11 órától háromszori szünettel ma délelőtt fél 11 óráig beszélt.

Az osztrák képviselőház véderő-bizottságában tegnap délután a rutének heves szívóssággal folytatták az obstrukciót. Délután fél 5 órakor kezdte Lewitzky dr. több órás obstrukciós beszédét. Esti 9 órakor tárgyalások kezdődtek az ülésnek kompromisszum utján leendő befejezésére nézve, e tárgyalások azonban nem sikerültek.

Oly megegyezést kellene találni, mely békés megállapodás utján volna elérhető. Glombinski képviselő beszéde után az ülést négy óráig félbeszakították.

A tegnap délutáni

ülésen számosan szólaltak fel, a többi között Seitz is, aki kijelentette, hogy ha a rutének kísérletet tesznek a parlament felbomlasztására, a szociáldemokraták részéről a legélesebb ellentállással fognak találkozni. A szociáldemokraták mindenkor támogatták a lebergi rutén egyetem ügyét, de az az ut, amelyre most léptek, veszélyezteti az általános választójog alapján megalakult parlamentet.

Az általános vita ezzel véget ért és ténybeli helyreigazításokra került a sor.

Malik felszólalása után Dnistrianski szólalt fel ténybeli helyreigazítás céljából.

Utána Daszinszki beszélt, mire Basczynski a harmadik szakasz csoport vitájának újrafelvételét és a csoportnak három részre való felosztását javasolja.

Pogacsnik elnök felveti a kérdést, hajlandó-e a bizottság a javaslatot ily értelemben tárgyalni. A bizottság 27 szavazattal 8 ellenében elveti az indítványt. Ezután Lewitzky Jenő szólalt fel, aki este 10 órakor fejezte be ötödfélórás beszédét.

A többi feliratkozott szónok csak néhány percig beszélt, mások nem éltek a szózás jogával, a többiek pedig írásos határozati javaslatok benyújtására szorítottak. Haller lovag a 13. szakasz tárgyában módosító indítványt ad be, a mely a közös hadsereg és a tengerészet részére 78.003, a landwehr részére 20.715 ujoncot szavaz meg Ausztria részéről. Ezzel az indítvánnyal feleslegessé akarja tenni a külön ujonctörvényjavaslat benyújtását. Ezután Basczynsky emelkedik szólásra. Kivüle még kilenc bizottsági tagnak van szólási joga.

Éjjel 3 órakor a véderő-bizottság ülésén Basczynski még beszél. Az elnökségen kívül csak néhány képviselő van a teremben.

Basczynski beszédét ma délelőtt fél 11 órakor fejezte és így rikordot állított fel 12 órás beszédével a parlamenti beszédek sorában.

Borzalmas

szerelmi dráma.

Ha az asszonyt elhanyagolják.

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

Budapest, jun. 14.

Aradról táviratozzák, hogy ott ma borzalmas szerelmi tragédia játszódott le a Fill Ignác magyar államvasuti kalauz házában.

Amikor Fill ma reggel a szolgálatból hazajött, lakásának az ajtaját bezárva találta. Hiába kopogtatott, nem akarta felesége kinyitni az ajtót. Fill erre az ajtót betörtte. Hatalmas revolverdörrenések zavarták meg erre a reggeli csöndet. Fill a hálószobában érte feleséget és Szecsödy Imre 17 éves mechanikust vérben fetrengve találta.

Az asztalon levelet talált, amelyben az asszony azt írta, hogy férje elhanyagolta és ezért keresett más uton vigasztalást. Közös szándékkal keresik a halált.

Till Ignác né feltűnő szépségű, 27 éves asszony, aki már régóta folytatott szerelmi viszonyt a 17 éves mechanikussal. Amikor a férj betörtte az ajtót, ő lött először szeretőjére, aztán önmagára.

A városban nagy feltűnést keltett a véres szenzáció híre.

A székesfehérvári rablógylkosság

Fővárosi tudósítónk jelentése.

Budapest, jun. 14.

Székesfehérvárról táviratozzák:

Ma érkezett meg a székesfehérvári rendőrséghez a belgrádi osztrák és magyar konzulátusnak hivatalos átírata, melyben tudatja, hogy Stefanovics Mihály székesfehérvári pékmeszter gyilkosát, Mihajlovics Momir péksegédet Szerbiában Raczani községben letartóztatták.

A belgrádi konzul magyar nyelvű átírata így hangzik:

A tekintetes városi rendőrkapitányi hivatalnak, Székesfehérvár. 11449. s. 1150. számú tegnapi távirati megkeresésre és a mai 5125. számú távirati értesítés megküldésében van szerncsém értesíteni, hogy az itteni rendőrségnek sikerült kipuhatolni Stefanovics Györgyovics Mihály székesfehérvári pékmeszter gyilkosát. A rablógylkosságot neve Mihajlovics Momir; született Lipovácson, a racanj-i járásban. Magyarországból visszatérve, megkezdte a katonai szolgálatot, a hol az itteni rendőrtörőrség megkeresésére Racanjban letartóztatták, hol a gylkosságot be is ismerte. A rendőrség kéri, hogy a vádiratokat mielőbb megküldeni sziveskedjenek. Wildner sk., cs. és kir. konzul.

Simon Sándor bűnügyi főkapitány a bűnügyre vonatkozó iratokat már áttette az ügyészséghez, honnan az igazságügyminiszterium utján fogják a belgrádi rendőrségnek megküldeni. A rablógylkosságot, mivel szerb alattvaló, nem adják ki a magyar bíróságoknak, hanem Szerbiában ítélik meg róla, még pedig valószínűen a szerb hadbíró, mert letartóztatásakor már katonai szolgálatot teljesített.

SPORT.

Tudnivalók az ügetőversenyre

Az ügetőversenyek iránt, melyeket e hó 16., 18. és 20-ik napjain tartanak meg, szokatlan érdeklődés nyilvánul. A három napos versenyekre szokatlan nagy számban érkeztek a nevezések és a fővárosi neves és ösmert versenyzőkön kívül a bécsi istállótulajdonosok is felkeresik ez évben a debreczeni pályát. A versenyekre 65 lovat neveztek be és a lovak nagy része már csütörtökön meg is érkezett és a pályán treniroz. Szombatra itt lesznek az összes benevezett lovak, a titkárságnál az összes lovak részére megrendelték az istállókat és ebből következtetni lehet, hogy az összes benevezett lovak itt lesznek, ami azt az érdekességet adja a versenyeknek, hogy ugyszólván az összes benevezett lovak indulni fognak. Különös érdeklődéssel kíséri a közönség a sorsolási versenyt. Két versenyben győztes lovat kisorsolják és az 50 filléres sorsjegy tulajdonosa választhat a ló vagy pedig 1000 (ezer) korona készpénz nyereség között. A versenyekre a helyi vasut villamos vonatai d. u. 2 órától általában fognak közlekedni a Bika szállodától és egészen a versenypályá bejáratáig viszik a versenyre utazókat.

Az ügetőversenyekre előjegyzett pályajegyek kiválthatók Molnár Ferencz női-divat üzletében, (Városház-épület).

Budapesti footballisták

III. ker. Torna- és Vivó-Egylet—DTE. I. Vasárnap délután kezdetét veszi a DTE. hatalmas nyári programja, a budapesti csapatok szereplése. Az első budapesti csapat, a kiváló képességű III. ker. Torna- és Vivó-Egylet lesz. A III. ker. TVE. kiváló képességét, nagy játéktudását nem kell dicsérgetnünk, ha tudjuk azt, hogy a tavaszi szezonban a fővárosi sportközönség a legnagyobb meglepéssel emlékezett meg az eredményeiről.

A III. ker. TVE. tavaszi nagy eredményei a következők: a TTC-t 5:1 arányban, a husvétkor nálunk járt BAK-t 2:1, az FTC-t verő MTK-t 3:1-re, a MAC-t 2:1-re, az NSC-t 4:3-ra győzte le. Ezek az eredmények fényes bizonyítékai a csapat kiváló képességeinek. A III. ker. TVE. a következő összeállításban szerepel a DTE. ellen:

Sugár
Suhajdi Oderszky
Nagy Hegyi Wiszt
Hölich II. Hölich I. Singer
Gutmann Szekula

A mérkőzés fél hat órákor kezdődik, mikor a DTE. pályája már teljes árnyékban és kellemes nézőteret szolgáltat a nagyközönségnek.

Divat-dolgok.

A száműzött redingot.

Debreczen, jun. 14.

Általában nagyon sokat mulatnak az angolok a németeken, akikről azt állítják, hogy minden legjelentéktelenebb alkalomnál már a kora délelőtti órákban frakkot huznak, holott a frakk olyan ruhadarab, amelyet csak délután 5 óra után szabad felvenni annak, aki az öltözködés szabályait követni akarja.

Valójában azonban most már Németországban is egyre kevesebb a délelőtti is frakkot hordó emberek száma, ami igazán nem nagy baj, mert a fekete frakk és a kemény fehér plasztikon igazán tényleg csak az esti világitásban érvényesül. A németek is mindinkább alkalmazkodnak az általános európai szokáshoz, hogy nappal bármily ünnepélyes alkalomra csak fekete redingot-t vesznek fel. Sőt az ilyen nappali ünnepélyek meghívóinak sarkában rendszeren ott is van az utasítás: «Redingot». Azonban a régi szokásnak is megvannak a tántoríthatatlan hivei, akik szívós kitartással ragaszkodnak a feccskeszáru diszruhájukhoz a délelőtti órákban is.

Szomoruan tapasztalhatta ezt a német Herne és Wanne városkák néhány tiszt polgára. A két község közös erővel röplő-teret alapított s ennek ünnepélyes megnyitására a város előjárói meghívták a meiningeni trónörökös feleségét, aki tudvalevőleg a német császár nővére. A hercegnő meg is jelent. Kiváncsi lelkeséggel mentek hát Herne és Wanne polgárai a repülőter felé, ahol azonban sokat közülök keserű csalódás ért. Mindazokat, akik nem frakkban, hanem redingotban jöttek el, egyszerűen nem eresztették be az etikett feltő rendezők. Csak frakkos alakok

léphettek át a paradicsom küszöbét. Mivel pedig néhányan a közreműködő énekesek közül is hosszú fekete kabátban jelentek meg: produkciójuk alatt leeresztették a szinpad függőnyeit, hogy ez a látvány ne sértse a hercegnő szemét. Ezek a szegény polgárok bizonyára nem azért öltöztek redigotot, mert az angolokat akarták utánozni, hanem azért, mert nem volt frakkjuk. Utólag azonban nagy meglepődésükre szolgálhat, hogy tulajdonképpen ők öltözködnek korrektil s ha valami kis polgári félszegségen mulatott a jelenlevő hercegnő, az csak az lehetett, hogy milyen groteszk előkelőséggel bujt irakkba délelőtti tizenegy óra- kor az egész város.

Közgazdaság.

A Debreczeni Gazdasági Egyesület Rickl Antal elnöklésével tartott közgyűlésén elfogadták Rácz Lajos titkár terjedelmes jelentését a múlt évi működésről. Jövőhagyták a számadásokat s végül a megüresedett választmányi helyekre Csanak Jenőt, Vadász Emilt és Polgár Istvánt választották meg. A közgyűlés után nagy érdeklődést keltett Király József értekezése a Hortobágy feletti legeltetési jogról. A hortobágyi lődíjazást június 23-án tartják meg.

A berlini pénzpiac. Berlinből táviratozzák: Napipénzt ma ismét 3 százalékkal kínáltak. Az a remény, hogy sikerülni fog a magánkamatláb némi mérséklődését elérni, nem teljesült. A magánkamatláb változatlanul 4 százaléknál maradt. London 2 és hétényolcad százalékos magánkamatlábot és 2 és fél százalékos napipénzt jelentett.

A gabonatöszdéről. Egy-két napja a gabonaárak, különösen a határidők, élénkült forgalomban nagyobb szabású árváltozásokat mutatnak. Ennek egyszerű oka az, hogy a vetésekre lassanként elérkezik a legkritikusabb időszak. A készáruforgalom csak igen mérsékelt volt. Buzában az árváltozások a határidők szerint alakultak, de a készbuza árváltozásai szűkebb keretben mozogtak, mint a határidőei. Rozsból nálunk kevés kerül forgalomba, ellenben nagyobb tételeket, kivált az osztrákok, még ma is szilárdan tartott áron vásárolnak.

Mütrágya a gazda kincse!

Supertofát Chillisalétrom
Kálisupertofát Kénsavas ammoniak
Thomossalak Trágyagypsz
Kálisó, Kainit Száritott feká.
Valamennyi mütrágyafajok waggonszámra és mázsaszámra megrendelhetők

Moder építőanyagok

Cement Kavics
Mész Gipsz
Waggonszámra és kisebb mennyiségben jutányos áron megrendelhető!

Waggonhiány! már most indokolt, ha mutatkozik

SZÉN ÉS KOKSZ

szükségletét most fed zi.

KLÁR ANDOR

Ipar- és Kereskedelmi Részvénytársaság
DEBRECZEN, Piac-u. 77.
Telefon 445. szám.

Raktárak: Margit-fürdőtelep.
Telefon 356. szám.

A gazdagság utja.

Kétszáz ezer koronás hitelezési család.

Budapest, június 14.

A rendőrség tegnap este egy nagyszabású hitelezési csalás dolgában fejezte be a vizsgálatot.

Az eljárásra több fővárosi börtönnyaggyereskedő feljelentése szolgáltatott okot, kiket egy kőbányai háztulajdonos — cipőkereskedő — körülbelül kétszáz ezer koronával károsított meg.

A bűnügyi eljárás beigazolta a súlyos vádat, mire úgy a csaló kereskedőt, Hajdinyák Mihályt, mint öcsését, Hajdinyák Györgyöt letartóztatták. A hitelezési csalás dolgában a rendőrség folytatja a vizsgálatot, — mert megállapították, hogy Hajdinyák több vidéki városban nagyjértékű bört és készáru rejtett el.

A foltozó suszter.

Hajdinyák Mihály évekkal ezelőtt mint foltozó suszter kezdte pályafutását Kőbányán. A belső Jászberényi-ut 8. számú házban nyitott üzletet, ahol rövid idő alatt annyira megkedvelték, hogy a környékbeli munkások elhalmozták megrendelésekkel. Hajdinyák, hogy a munkát győze, segédeket alkalmazott, kiknek segítségével aztán gyári módon készítette a megrendelt árukat, melyeknek nyers anyagát hitelbe vásárolta több fővárosi nagykereskedőtől.

A szerencsés cipésznek korlátlan hitele volt.

Hajdinyák, akinek páratlan szerencsét sokan megirigyelték, a múlt évben hatalmas bérpalotát építtetett a Gyömrői-uton, a hová később áttette a bört- és cipőgyártó telepét. A meggadagodott ember új otthonában nagyszabású tervekkel foglalkozott.

Fióktelepeket és üzleteket akart felállítani a fővárosban és a vidékeken, hogy vagyonát amerikai gyorsasággal növelje.

Hajdinyák, ki tervét publikálta, nagyarányu berendezkedéshez fogott. Több fővárosi börtagygyereskedőtől mintegy kétszáz ezer korona értékű nyers és kész bőrátvásárolt hitelbe, amelyeket részben feldolgozott, részben pedig a raktáraiban helyezett el.

A család.

A kereskedők a meggadagodott cipész ravasz fura fangján nem láttak keresztül. Elhitték minden szavát s újabb felévi halasztást adtak neki.

Mikor a terminus lejárt, szomorú meglepetésre ébredtek a hitelezők. Megtudták ugyanis, hogy Hajdinyák hirtelen eladta a telepet s a cipőgyártó-telepén is erősen redukált számmal dolgoztak a segédek.

Hajdinyák azután a legutolsó időben óriási árukészletét elhordatta az üzletéből.

A hitelezők, amikor a gyanus költözködésről, illetve szállításról tudomást szereztek, följelentést tettek. Vándor Mihály dr. ügyvéd utján a csaló cipész ellen, aki a szállítócsaló tmegelező napon csődöt kért maga ellen.

A felelős szerkesztő
SZIGETHY GYULA,
távollétében

Voith György felelős a szerkesztésért.

∴ HIDVÉGER ANIÁL ∴ Foglalkozik
 bank és váltóüzlete **az összes**
 Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. **bankügyletekkel**
 TELEFON 416. szám.

Elsőrangú elegáns és jutányos a Turul-Cipő

TURUL cipőgyár r.-t. TEMESVÁR.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.
 Főraktár Debreczenben:
PIACZ-UTCZA 48.
 Telefoa: 691.

VILLANY

Csillárok a legegyszerűbbtől a legjobb kivitelig jutányosan beszerezhetők
 Továbbá mindenféle felszerelési cikkek, valódi
 Dr. JUST WOLFRAMÉGÓK
 16-50 gyertyafényig Kor. 1.50

Földvárinál

Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyár és Villamos Műszaki Felszerelési Vállalat. Piacz-utcai barak.
 Telefon 168. Gyár Széchenyi-u. 55. Telefon 816.

Tanuló felvétetik.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás

FEDÁR
Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegnás tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a

legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Minden szó egyszeri beiktatása **5 fillér.**
Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kéretik.

Apró hirdetések előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

EGY KÜLÖNBEJÁRATU butorozott utcai szoba villanyvilágítással kiadó Darabos-utca 7.

LÉPCSŐHÁZI bejárattal kisebb butorozott szoba közel a főtérhez azonnal kiadó. Cim a kiadóban,

CS. NOSAN butorozott különbejárati utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

BUTOROKAT könyvberendezéseket rakliron tart Balint József-asztalos (Csapó) Berek-utca.

LUCERNA friss vágásu, ölenként 8 fillérjével kapható Biró Pálnak miképcsői országut mellett a kertgazdaságban.

OLCSÓ és jó órák, eszközök legolcsóbban szerzhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközölhetnek.

OLLA és mindennemű gummi különlegességek óriási választékban Schön Sándornál, Piac-utca 14., Csapó-utca sarok, a Bikaszállódával szemben.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női fejtők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Walla József

cementárugár részvénytársaság

Mozaiklap-, műkö-
és cementáru-gyár

BETON, VASBETON és BUR-
KOLO ÉPÍTÉSI VÁLLALAT

Iroda és gyár kizárólag:

BUDAPEST, VII., GIZELLA-UT 38.

Alapított 1878. évben.

TELEFON 59-90.
és 141-69.

Thurzófürdő

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti állomás Gölnicz-bánya, 572 m. Posta és távirda helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely

Vizgyógyintézet, vltkurák, inhallációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, villanyozás és massage.

Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nygasesere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.

Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalék árengemény.

Szobák egész idényre olcsó átalányárban bérelhetők.

Állandó fürdőorvos: Dr. Vladár József
Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEM.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kenes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőleg szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdő kitűnő eredményre használtnak főleg csúszóbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés méltányos árak. — Gyógy- és zenedii nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az igazgatóság.

Nemzetközi Nonstop Automobilverseny.

Szükségtelen volt bizonyítani, melyik volt a kocsik közül első vagy utolsó, mert a megérkezés ideje az elindulás idejéhez igazodott és korábbi érkezés még büntetőpontot is vont maga után,

nem is rekord tehát, ha egy kocsi az utat hibapont nélkül teszi meg,

amikor 8 vagy 9 más kocsi ugyanazt teljesítette.

Az oroszánrészt ezen az uton a

PUCH-kocsik vették ki.

6 kocsi a startnál.

6 kocsi a célnál.

4 kocsi ezek közül az 1300 kilométer hosszú utat percnyi pontossággal teszi meg minden hibapont és a legcsekélyebb defekt nélkül. Egy kocsi (Werlin igazgatóé) az egyetlen, mely a 4 etappot anélkül tette meg, hogy a motortakarót kinyitották volna.

Több nem volt elérhető!

Puch János r.-t. Budapest, Erzsébet-körut 48. (Igazgató Werlin.)

Lerakatok: Wien, Graz, Prag, Triest, London.